

บทคัดย่อ

จากผลการศึกษาข้อมูลจากเกษตรกรจำนวน 16 ราย ความต่างกันของต้นทุนการผลิต และปริมาณผลผลิตที่ได้ระหว่างปีเพาะปลูก 2552/53 และ ปีเพาะปลูก 2553/54 พบว่าถึงแม้จะมีการลดพื้นที่เพาะปลูกลงจากปี 2552/53 จำนวน 81.5 ไร่ เหลือ 67 ไร่ ในปี 2553/54 แต่ต้นทุนการผลิตไม่ได้ลดลงตาม ทั้งนี้เนื่องจากต้นทุนในการผลิตทั้งค่าจ้างแรงงาน ค่าปุ๋ยเคมี และสารเคมีอยู่ในอัตราที่เพิ่มขึ้น โดยเมื่อเทียบสัดส่วนต้นทุนการผลิตพบว่าค่าจ้างแรงงานอยู่ในสัดส่วนที่สูงที่สุด 43-45 % และต้นทุนในด้านสารเคมีปุ๋ยเคมีอยู่ในสัดส่วนที่รองลงมา 35-37 % สัดส่วนของการใช้สารชีวภาพ ปุ๋ยชีวภาพยังอยู่ในสัดส่วนที่น้อยมากเพียง 3-5% และนอกนั้นเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆดังเช่น ค่าอาหาร เครื่องดื่ม น้ำมัน วัสดุอุปกรณ์ และวัสดุการเกษตรเช่น ฟาง เป็นต้น อยู่ในสัดส่วน 15-17%

ในรายละเอียดข้อมูลต้นทุนด้านแรงงานยังแสดงให้เห็นว่าค่าจ้างแรงงานในช่วงของการปลูก และการถอนอยู่ในสัดส่วนที่สูง ซึ่งจากการวิเคราะห์ร่วมกันพบว่าเป็นช่วงที่แรงงานขาดแคลนมีความต้องการแรงงานค่อนข้างสูงทำให้ผู้ขายแรงงานกำหนดราคาค่าแรงที่สูง เกิดการแย่งชิงด้านแรงงานกันในหมู่บ้าน รวมถึงหมู่บ้านใกล้เคียงด้วย ดังนั้นแนวทางสำคัญคือการหาแนวทางในการจัดการเรื่องแรงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยทีมวิจัยเสนอว่าควรร่วมกันดำเนินการในรูปกลุ่มความร่วมมือด้านแรงงานอย่างจริงจังโดยเริ่มจากสมาชิกทีมวิจัยก่อน จัดให้มีการประชุมหาข้อตกลงในเรื่องเงื่อนไขค่าแรง และการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ทั้งนี้รวมไปถึงการหาแนวทางการรื้อฟื้นในวัฒนธรรมการเอื้อมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันเหมือนเช่นที่เคยปฏิบัติกันมาแต่ในอดีตเพื่อลดการพึ่งพาทางด้านการจ้างแรงงานให้ได้ผลอย่างแท้จริง

ในส่วนของแนวทางการลดต้นทุนโดยการให้กลุ่มเกษตรกรหันมาให้ความสำคัญกับการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้นนั้น ซึ่งในปัจจุบันเกษตรกรหลายรายเริ่มหันมาใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพกันมากขึ้นบ้างแล้ว โดยมีการรวมกลุ่มเกษตรกรพอเพียง และผลิตน้ำหมักชีวภาพใช้กันเองภายในกลุ่ม โดยซื้อวัสดุมาทำ แล้วขายภายในหมู่บ้านและส่งขายที่เกษตรที่สูงๆ ปางตอง ในการทำปุ๋ยหมักใช้เองมีข้อดี และข้อจำกัดที่ต่างกัน

ด้านการหนุนเสริมการตลาด เห็นควรให้มีการเจรจากำหนดแนวทางเรื่องตลาดกระเทียมที่มีคุณภาพร่วมกับทาง ชกส.อย่างจริงจังในช่วงฤดูกาลผลิตที่จะมาถึงนี้ ทั้งนี้เพื่อใช้เงื่อนไขในเรื่องการประกันราคามาเป็นจุดสร้างแรงกระตุ้นให้เกษตรกรหันมาผลิตกระเทียมพันธุ์ที่มีคุณภาพมากขึ้น มีกระบวนการตรวจสอบร่วมกันอย่างชัดเจน ตลอดจนมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพกระเทียมในแต่ละรอบปีของสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อเป็นข้อมูลในการมาหารือร่วมกันถึงการพัฒนาคุณภาพกระเทียมของบ้านนาปลาจาดให้เป็นกระเทียมพันธุ์ที่มีคุณภาพจริงๆ โดยมี ชกส.เป็นผู้รับรอง รวมถึงการหนุนเสริมด้านการตลาด ทั้งนี้แนวทางดังกล่าวจะช่วยเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรหันมาให้ความสำคัญกับคุณภาพมากกว่าการเน้นปริมาณผลผลิตให้ได้มาก การเน้นในเชิงปริมาณส่งผลให้เกิดการจัดการที่มากขึ้น และ

ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นการผลิตในปริมาณที่ไม่มากและเน้นให้เกิดคุณภาพจริงๆ จึงน่าจะเป็นแนวทางสำคัญที่จะสามารถนำไปสู่การลดต้นทุนในการจัดการผลิตบางขั้นลงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านค่าจ้างแรงงานเมื่อมีการใช้พื้นที่น้อยลง ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกมีเวลาและมีแรงงานในครอบครัวในการจัดการที่เพียงพอจึงน่าจะส่งผลให้การจ้างแรงงานลดลงได้ในทางหนึ่ง

ชาตรี คำจิ่ง

พฤศจิกายน 2554